

EÚ začína boj so stáčaním kilometrov

Členské štáty EÚ mali do svojich vnútroštátnych právnych predpisov implementovať smernicu, ktorej cieľom je okrem iného, od 20. mája 2018 zaviesť aj kontrolu najazdených kilometrov vozidiel. Vzorom pre svoje dvanásťročné praktické skúsenosti sa stal belgický Car-Pass. Zavedením množstva opatrení sa Belgicku podarilo znížiť percento zmanipulovaných vozidiel z 8,6 % v roku 2006 na 0,24% v roku 2008. Prax ale ukázala, že zavedenie opatrení na vnútroštátnej úrovni nepostačuje, nakoľko dôležitá, ak nie oveľa viac dôležitejšia je medzinárodná výmena informácií. V rámci jednotlivých členských štátov EÚ je potrebné zriadenie národných registrov, ich vzájomné prepojenie a zaznamenávanie údajov o životnom cykle vozidla v krajinách jeho registrácie. Cieľom už nie je represia, ale prevencia.

V roku 2016 Ministerstvo dopravy a výstavby SR zriadilo register prevádzkových záznamov vozidiel (RPZV). RPZV bol následne pripojený do európskej platformy na výmenu údajov v doprave EUCARIS. Koncom minulého roka sa začala v rámci kontroly originality vozidiel vykonávať aj kontrola najazdených kilometrov. Systém okamžite potvrdil svoju účinnosť. Koncoročných 42 % zmanipulovaných vozidiel dovezených z Holandska sa za prvé štyri mesiace tohto roka podarilo znížiť na 10,6 %.

Nový zákon o prevádzke vozidiel v cestnej premávke ustanovuje od 20. mája 2018 povinnosť zasielať informácie o vozidlách do RPZV širokej škále štátnych aj súkromných subjektov, tzv. prispievateľov. Jedná sa hlavne o informácie z technických a emisných kontrol a kontrol originality, informácie o evidenčných zmenách vozidiel a o dopravných nehodách od orgánov Policajného zboru, o medzinárodnej preprave od ministerstva dopravy, o opravách a údržbe vozidiel od výrobcov, zástupcov výrobcov vozidiel a všetkých legálnych opravovní. Ďalej sa jedná o informácie o vykonaných priamych alebo sprostredkovaných predajoch vozidiel od fyzických osôb – podnikateľov a právnických osôb, o poistných udalostiach vozidiel od poisťovní, ako aj o údaje z odometra ojazdených vozidiel v čase jeho financovania od leasingových spoločností a od znalcov po obhliadke vozidla. Cieľom je dosiahnuť takú frekvenciu záznamov, ktorá buď manipuláciu odhalí, alebo ju urobí nezaujímavou. Tým ochráni nielen spotrebiteľa, ale narovnáva aj deformáciu podnikateľského prostredia vzniknutú nerovnosťou podmienok a čiernou nelegálnou prácou. Nelegálne prevádzky nebudú mať do RPZV prístup a nimi opravované vozidlá budú pri predaji bez príslušných záznamov, čím sa zníži ich tržobná hodnota.

Súčasťou registra je aj zoznam oprávnených osôb, ktoré sú výrobcom, zástupcom výrobcu alebo autorizovaným servisom oprávnené manipulovať s odometrami spôsobom určeným výrobcom vozidiel, pričom každá takáto manipulácia musí byť zaznamenaná do RPZV. Pokiaľ bola vykonaná manipulácia neoprávnenou osobou alebo nebola do registra zaznamenaná, považuje sa v zmysle zákona za neoprávnenú, teda tresnú.

Údaje z RPZV sú dostupné formou výpisu len po kontrole odometra a zápise aktuálnej hodnoty najazdených kilometrov spolu s fotodokumentáciou do registra. Nebudú bežne poskytované, nakoľko prax preukázala, že dochádza k manipulácii s najazdenými kilometrami tesne nad poslednú známu hodnotu. Výpisy vyhotovujú pracoviská kontroly originality (PKO) a väčšina prispievateľov, a to priamo prevádzkovateľovi vozidla, ktorý ho môže buď zverejniť, alebo poskytnúť len záujemcom o kúpu vozidla. Zoznam vyhotoviteľov, existenciu a obsah výpisu si možno overiť na www.rpzv.sk.

Niektoré PKO sú vybavené mobilnou technikou umožňujúcou kontrolu odometra a tlač výpisu na dohodnutom mieste (napr. v autobazáre). V súčasnosti existujú dva druhy výpisov: ODO-Pass a ODO-Pass EU. Kým ODO-Pass obsahuje údaje o najazdených kilometroch z RPZV, ODO-Pass EU zahŕňa

informácie o najazdených kilometroch z EUCARIS-u. Zákonné oprávnenie tlačiť údaje z EUCARIS-u (ODO-Pass EU) majú len pracoviská kontroly originality (PKO), pretože vykonávajú kontrolu pri dovozoch. Po vyhotovení ODO-Passu EU sa zahraničné historické údaje zaznamenajú do RPZV. Spolu s údajmi z auto society budú tvoriť tzv. elektronickú prevádzkovú históriu vozidla, ktorá bude neskôr dostupná formou rozsiahleho výpisu. Falšovanie servisných knížiek sa tak stane minulosťou. Súčasťou má byť dokonca aj kontrola použitých dielov, ich pôvod, overenie, či sú schválené (homologizované) alebo v zhode so schváleným typom, či nepochádzajú z krádeže, prípadne boli použité a repasované.

Okrem kontroly odometrov, informácií z národných a medzinárodných pátracích systémov o vozidlách a dokladoch, overovaní pravosti identifikátorov a dokladov, PKO majú oprávnenie overovať aj evidenčné údaje v evidencii vozidiel a prostredníctvom EUCARIS-u v zahraničných evidenciách vrátane množstva ďalších informácií, napr. exekučné a iné blokácie vozidiel, záložné práva vedené na vozidlá, povinné zmluvné poistenie, atď. Rovnako ako Slovensko dostáva informácie o dovezených vozidlách z pripojených členských štátov, súčasne je aj naša krajina povinná tieto údaje pri vývoze poskytovať. Jedná sa striktne o informácie k vozidlu bez osobných údajov.

Od 20. mája tohto roka už môžu právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia predávať aj vozidlá so „stočenými kilometrami“ ak je k vozidlu pripojený výpis z RPZV. Referenčnými údajmi pre posúdenie manipulácie s kilometrami sú údaje evidované v registri spolu s údajmi z EUCARIS-u. Na iné „certifikáty“ a „overené“ informácie sa nebude pre účely zákona prihliadať. Ak má napr. servis údaje preukazujúce manipuláciu, je povinný tieto údaje zaznamenať do RPZV, inak sa na ne nebude prihliadať ako na údaje preukazujúce manipuláciu. V registri je archivovaný každý výpis a tento je dostupný Slovenskej obchodnej inšpekcii (SOI), ktorá má priamy prístup do registra. Pokiaľ k vozidlu nebude v RPZV vygenerovaný výpis v čase jeho predaja po 20. máji 2018, čiže k predávanému vozidlu nebol pripojený výpis a dodatočne sa preukáže, že v čase predaja boli zmanipulované najazdené kilometre, tak SOI za nesplnenie povinnosti uloží pokutu od 3.000 do 100.000 eur. Pri opakovanom porušení má nárok zrušiť danému subjektu živnosť. Predajcovia majú oprávnenia tlačiť výpis pod svojou hlavičkou, alebo ho požadovať od prevádzkovateľa vozidla. Ďalšie informácie nájdete na www.rpzv.sk.

Zdroj: www.rpzv.sk